

**Pan
Leszek Wieczorek
Naczelnik
Urzędu Celnego
w Bielsku-Białej**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła w Urzędzie Celnym w Bielsku-Białej Oddziale Celnym w Czechowicach Dziedzicach² kontrolę transgranicznego przemieszczania odpadów pomiędzy Ukrainą, Słowacją i Polską w okresie od maja 2004 r. do końca I półrocza 2007 r., w świetle przepisów Konwencji bazylejskiej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 10 października 2007 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Oddziału w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

¹ Dz. U. z 2001r., Nr 85, poz. 937 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”,

² zwanym w dalszej części „Oddziałem”

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Oddział Celny w kontrolowanym okresie przyjął łącznie 151 zgłoszeń celnych dot. odpadów butelek PET oraz 93 zgłoszenia dot. odpadów ze spalania węgla kamiennego, tzw. mikrosfery. Łączna masa odpadów objętych ww. zgłoszeniami wynosiła netto 9192,28 ton.

Oddział w tym okresie nie otrzymywał kopii zezwoleń wydanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) w sprawie transgranicznego przemieszczania odpadów pomiędzy Ukrainą, Słowacją i Polską, posiadał jednak dostęp do podstawowych danych o wydanych zezwoleniach GIOŚ w systemie informatycznym CORINTIA, w którym były udostępnione informacje o 334 zezwoleniach na przywóz lub wywóz odpadów z Polski.

2.1 W odniesieniu do odpraw odpadów w postaci butelek PET, kontrola wykazała, że:

a. Na łączną liczbę 57 odpraw celnych tych butelek (o wadze netto 663,34 ton), zarejestrowanych w Oddziale, częściową rewizję celną towarów przeprowadzono w 23 przypadkach. W ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ilości i rodzaju zaimportowanych odpadów. Odstąpienie od rewizji celnej w pozostałych 34 przypadkach wynikało z decyzji „dyspozytora” systemu informatycznego Celina, wydanych zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.

b. W dokumentacji dwóch z siedemnastu zgłoszeń celnych, dokonanych w miesiącach od maja do października 2004 r., stwierdzono brak kopii dokumentu przywozowego, dotyczącego odpadów. Z ustaleń NIK wynika, iż przyjęty w Oddziale system dokonywania odpraw celnych wykluczał przyjęcie zgłoszenia celnego bez przedstawienia wymaganych dokumentów.

c. W latach 2005 – I półrocze 2007 odpady butek PET o łącznej wadze 462,92 ton były odprawiane w Oddziale na podstawie - przedłożonych do zgłoszeń celnych - zezwoleń na międzynarodowe przemieszczanie odpadów, udzielonych w oparciu o formularze zgłoszeniowe, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami³, uchylonej z dniem 12 lipca 2007 r.

2.2 W odniesieniu do odpraw odpadów tzw. mikrosfery importowanej z Ukrainy stwierdzono, że:

³ Dz. U. z 2004 r. nr 191 poz. 1956,

a. Na łączną liczbę 93 zgłoszeń celnych SAD, wystawionych dla 444 przesyłek tego odpadu procesu spalania węgla kamiennego (o łącznej wadze netto 8528,94 ton), częściową rewizję celną przeprowadzono jedynie w stosunku do 58 przesyłek. W ich wyniku nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Odstąpienie od rewizji celnej przez funkcjonariuszy celnych w stosunku do pozostałych 386 przesyłek było spowodowane faktem wcześniejszego dokonywania odpraw celnych i objęcia importowanej mikrosfery procedurą celną dopuszczenia do obrotu przez Agencję Celną SADI, z zastosowaniem tzw. „procedury uproszczonej”, której szczegółowe zasady określały pozwolenia organów celnych (Urzędu i Izby Celnej w Cieszynie oraz Izby Celnej w Katowicach).

b. Oddział Celny nie posiadał w dokumentach odpraw odpadów mikrosfery wszystkich kopii zezwoleń GIOŚ. I tak:

- Do 19 zgłoszeń celnych SAD z okresu od maja 2004 r. do grudnia 2004 r. załączono kopie zezwoleń GIOŚ na międzynarodowe przemieszczanie odpadów z Ukrainy do Polski, udzielonych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami. Do 4 zgłoszeń, dokumentujących odprawę łącznie 576,68 ton netto mikrosfery, dołączono wprawdzie kopie zezwoleń, ale ilość odpadów wynikająca z tych zezwoleń wynosiła jedynie 148,54 ton.
- Do 64 zgłoszeń celnych SAD z okresu od maja 2004 r. do końca I półrocza 2007 r. w Oddziale nie załączono kopii decyzji GIOŚ, zezwalających na przywóz z Ukrainy ww. odpadów o łącznej masie netto 4733,64 ton. Jak wykazała kontrola, oryginały zezwoleń GIOŚ były dostępne dla funkcjonariuszy celnych do wglądu i weryfikacji w Agencji Celnej SADI, która dokonywała zgłoszeń celnych.

Odstąpienie od dołączania kopii zezwoleń do zgłoszeń celnych o objęcie odpadów procedurą dopuszczenia do obrotu było niezgodne z § 28 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymogów, jakie powinno spełniać zgłoszenie celne⁴.

c. Stwierdzono, że partia 100 ton odpadów mikrosfery, objęta procedurą dopuszczenia do obrotu w okresie od 3 do 23 listopada 2004 r. z zastosowaniem uproszczeń, została odprawiona w oparciu o zezwolenie GIOŚ, które zgodnie z treścią art. 64 ust. 3 ww. ustawy o odpadach, w brzmieniu nadanym przez art. 51 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r.

⁴ Dz. U. z 2004 nr 94 poz. 902 ze zm.

o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej⁵, utraciło ważność z dniem 31 października 2004 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach wnosi o:

- **załączanie do dokumentacji zgłoszeń celnych o dopuszczenie odpadów do obrotu kopii zezwoleń GIOŚ na ich transgraniczne przemieszczanie.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Naczelnika, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959